

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2021/54 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2026/39

Karar Tarihi : 26/3/2026

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Ezilenlerin Sosyalist Partisinin 2020 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN ve Kenan YAŞAR'm katılımlarıyla 12/5/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Ezilenlerin Sosyalist Partisinin 2020 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

B. Esas incelemenin yapılması için Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir-gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiya bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Ezilenlerin Sosyalist Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2020 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa'nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşüldüğü düşünüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerden Partinin 2020 yılı gelirleri toplamının 113.680 TL, geçen yıldan devreden nakit toplamının 4.946,72 TL; giderleri toplamının 113.520,79 TL, gelecek yıla devreden nakit toplamının 5.105,93 TL olduğu anlaşılmıştır.

5. Anayasa Mahkemesinin 12/5/2022 tarihli ilk inceleme kararıyla Partinin 2020 yılı Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterlerini Sayıştay Başkanlığına göndermesi için bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine karar verilmiştir. Partinin anılan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri belirtilen süre içinde göndermemesi üzerine Sayıştay Başkanlığı tarafından Partiya gönderilen 19/12/2023 tarihli ve 23054872 sayılı yazıyla 2020 yılı esas incelemesinin yapılabilmesi için Genel Merkeze ait gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterlerin gönderilmesi gerektiği tekrar bildirilmiştir. Ancak Parti

tarafından Sayıştay Başkanlığına herhangi bir cevap sunulmamış olup bilgi, belge ve bu belgelerin kaydedildiği defterler gönderilmemiştir.

6. 2820 sayılı Kanun'un 69. maddesinde bir siyasi partinin bütün gelirlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliği adına elde edileceği, siyasi partilerin genel merkezlerinin ve teşkilat kademelerinin gelirlerinin parti merkez karar ve yönetim kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınacağı, sağlanan gelirin türü ve miktarıyla gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyenin sıfatı, adı, soyadı ve imzasının makbuzda ve dip koçanlarında yer alacağı belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 75. maddesinin dördüncü fıkrasında da *"Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir."* 76. maddesinin üçüncü fıkrasında ise *"Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir."* hükümleri yer almaktadır.

7. Kanun'un 70. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca beş milyon liraya kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından bu miktarı geçen harcamaların geçerli ve kanıtlayıcı bir belgeye dayanması gerekmektedir. Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında ise belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti mal varlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedileceği hükmü bulunmaktadır.

8. Bu hükümlere göre siyasi partilerin kesin hesaplarının dayanağını oluşturan gelir gider belgelerini Anayasa Mahkemesine sunması gerekmektedir. Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararı ile esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Partiye Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri göndermesi için bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmiş ancak yukarıda belirtildiği üzere söz konusu belge ve defterler gönderilmemiştir.

9. Bu nedenle Partinin Genel Merkez kesin hesabında gösterdiği hâlde belgelendirmediği 15.273,02 TL gelir ve 15.273,02 TL gider rakamı kadar Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

10. Ayrıca Partinin kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ve defter kayıtlarını Sayıştay Başkanlığına göndermemesi dolayısıyla 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesi gereğince yapılan araştırma ve incelemeleri engellediği, aym madde gereğince istenen bilgi ve belgeleri vermediği tespit edilmiştir.

11. Kanun'un 75. maddesi hükmüne aykırı olarak Parti Genel Merkezinin gelir gider belgeleri ile defter kayıtlarını göndermeyerek inceleme ve araştırmayı engelleyen Parti sorumluları hakkında Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca gerekli işlemlerin yapılmasını temin için suç duyurusunda bulunulması gerekir.

IV. SONUÇ

Ezilenlerin Sosyalist Partisinin 2020 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddelerine göre; Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ve defter kayıtlarını Anayasa Mahkemesine sunmayan ve gelir ve giderlerini belgelendirmeyen

Partinin Genel Merkez kesin hesabında gösterdiği 15.273,02 TL gelir tutarı ve 15.273,02 TL gider tutarı olmak üzere toplam 30.546,04 TL karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2020 yılı kesin hesabında gösterilen 113.680 TL gelir, 4.946,72 TL geçen yıldan devreden nakit toplamı ile 113.520,79 TL gider, 5.105,93 TL gelecek yıla devreden nakit toplamından Hazine'ye gelir kaydedilmesi gerektiği değerlendirilenler dışında kalan bölümün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğuna,

C. Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterlerin gönderilmemesinden dolayı Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden gerekli işlemlerin yapılabilmesi için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

26/3/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Başkanvekili
İrfan FİDAN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI